

Innspill til gjenåpningen av kultursektoren

Talent Norge er glade for Kulturdepartementets initiativ til en strategi for gjenåpningen av kultursektoren. Vi viser til invitasjonen for innspill til dette helt sentrale arbeidet og vil herved benytte anledningen til å formidle våre forslag.

Vi i Talent Norge er til for å hjelpe unge mennesker med unike kunstneriske evner på veien mot en profesjonell karriere. Rundt 850 unge mennesker i våre satsinger representerer det ypperste vi har av ungt, kunstnerisk talent. Dette er neste generasjons profesjonelle kunstnere. De kommer fra hele landet, fra alle deler av kulturlivet og mange av har møtt og møter arbeidslivet for første gang midt i denne svært alvorlige krisen. Talentene er frilansere eller har i beste fall midlertidige arbeidsforhold. Uten mulighet til å utøve kunsten sin er mange helt avhengige av støtte- og stipendordninger hvis de skal kunne fortsette sitt virke i kulturbransjen.

I en strategi for gjenåpningen av kultursektoren er det maktpåliggende at vi ivaretar behovene til neste generasjon kunstnere. Når en krise er langvarig og altomgripende er det en fare for neste generasjon nedprioriteres i forhold til de etablerte delene av kulturbransjen. Det vil være svært uheldig og kan føre til et fattigere kultur-Norge. Vi kan også miste sjansen til å etablere en mer mangfoldig og likestilt kulturbransje som denne generasjonen allerede representerer.

De som skal levere fremtidens store kunstneriske opplevelser må ivaretas av nåværende og fremtidig ordninger. Gjenåpningsstrategien må sikre at de møter en bransje med samme muligheter til å utøve sitt kunstneriske virke som sine etablerte kolleger. Vi spør: Favnes de uetablerte av nåværende ordninger? Hvordan sikre vi at de inkluderes i de fremtidige, slik at det kulturbransjen fortsetter å være en mulig levevei for et mangfold av unge talenter?

Problemstillinger i en gjenåpningen av kultursektoren kan være:

- Det må være mulig å komme sammen og øve. Vi anser dette for særlig viktig for de unge og uetablerte. Hvordan kan dette stimuleres og sikres i en gjenåpningsstrategi?
- Kan man sikre at de økonomiske støtte- og stimuleringsordningene treffer også de som ikke har foregående års inntekter å vise til? Mange har liten eller ingen tidligere inntekt fra før den sosiale nedstengingen og naturlig nok har ikke dette bedret seg det siste året.
- Stipender bidrar for mange kunstnere svært godt når annen inntekt faller bort. Kan noen av statens stipendmidler og/eller midler til kunstinnkjøp øremerkes unge og uetablerte?

Insentiver

Talent Norge har i samarbeid med våre satsinger, samarbeidspartnere og bidragsytere iverksatt en rekke tiltak for å sikre aktivitet og utvikling for våre talenter gjennom krisen. Det har bare vært vilje og fleksibilitet for å finne gode løsninger både på kort og lang sikt, og vi mener at flere av våre erfaringer gjennom denne krisen kan være nyttige når pandemien er lagt bak oss og kulturlivet vender tilbake til en ny normal.

Et sentralt aspekt ved utvikling av neste generasjons profesjonelle kunstnere er å bygge de gode talentene ved å se til at de får gjentatte arbeidsmuligheter. Det er selvfølgelig med stor bekymring vi ser at våre talenter mister denne muligheten som både gir uvurderlig erfaring samt inntektsmuligheter. Når pandemien er over og vi samles til konserter, festivaler, forestillinger, utstillinger og så videre frykter vi at mange uetablerte havner bakerst i køen når arrangementene skal bookes.

Vi har full forståelse for at alle institusjoner og arenaer vil sikre fullt hus og størst mulig inntekter, men vi ser hvordan det også kan forlenge krisen for de som er i startfasen av karrieren. Kan det etableres ordninger (lønnstilskudd) for å stimulere mulige arbeidsgivere til å ta inn nyutdannede talenter? Talent Norge bidrar gjerne i gjenåpningsstrategien til å se på muligheter for insentiver som kan gjøre det mer attraktivt for konsertsteder, festivaler og andre arrangører å booke også de uerfarne. Dette kan være innretninger som sikrer inntekter for arrangørene samtidig som unge talenter får arbeidsmuligheter.

Kunnskap og kartlegging

Talent Norge har etter hvert opparbeidet seg god erfaring med talentutvikling på toppnivå. Vi samarbeider tett med våre satsinger, private bidragsytere og samarbeidspartnere for å sikre talentenes resultater og kunnskapsdeling. Vi har 850 talenter og 120 prosjektledere fordelt på over 50 satsinger. Vi utvikler talenter innenfor musikk, film, spill, dans, scene, litteratur og visuell kunst. Vi er tilstede i hele landet med store regionsatsinger i blant annet Nord-Norge. Med basis i det pågående pilotprosjektet Globus utviklet i samarbeid Nordisk Kulturfond, vil i 2021 gjøre alvor av å etablere et Talent Norden.

Dette gir oss en unik forståelse av hva som skal til for å lykkes på veien mot en profesjonell karriere og vi har i samarbeid med våre satsinger, samarbeidspartnere og bidragsytere iverksatt en rekke tiltak for å sikre aktivitet og utvikling for våre talenter gjennom krisen. Det har bare vært vilje og fleksibilitet for å finne gode løsninger både på kort og lang sikt, og vi mener at flere av våre erfaringer gjennom denne krisen kan være nyttige når pandemien er lagt bak oss og kulturlivet vender tilbake til en ny normal.

Samtidig ser vi at vi mangler kunnskap om hvordan krisen vi nå er inne i rammer de unge og uetablerte talentene. Hvilke utfordringer ser de selv at de står overfor når pandemien er over?

Vi er i en unik posisjon til å skaffe mer innsikt om hvordan krisen rammer vår nye generasjon kunstnere og vil derfor invitere Kulturdepartementet med i en undersøkelse hvor vi kartlegger utfordringer og muligheter i en post-korona kulturbransje. Hva er viktig for de unge nå? Er de i stand til å nyttegjøre seg allerede eksisterende ordninger? Hvilke tiltak vil treffe dem best med tanke på fremtiden?

Innsikt og kunnskap fra talenter, prosjektledere og private bidragsytere vil øke sjansen for at gjenåpningsstrategien sikrer en rask ny normal der neste generasjon ivaretas og er bidragsytere, ikke tapere. På lengre sikt vil det sikre Norge som kulturnasjon.

På vegne av Talent Norge AS
Maria Mediaas Jørstad
Daglig leder